

ปัจจัยด้านครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการด้านการคิด เชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน

Family Factors Related to Executive Function Development in Preschool Children

เบญจวรรณ ปิ่นทอง, พย.บ.^{1*} นุจรี ไชยมงคล, Ph.D.² ยูณี พงศ์จตุรวิทย์, Ph.D.³

Benjawan Phinthong, M.N.S., Nujjaree Chaimongkol, Ph.D., Yune Pongjaturawit, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบบรรยายและหาความสัมพันธ์ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยด้านครอบครัวกับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน กลุ่มตัวอย่างคัดเลือกโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เป็นมารดาของเด็กวัยก่อนเรียน จำนวน 198 คน ที่นำบุตรมารับบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดชลบุรี เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน มกราคม ถึง กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561 เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามและสังเกตสภาพแวดล้อมที่บ้าน แบบสอบถามความเครียดในการเป็นมารดา และแบบสอบถามพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็ก มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .70 .95 และ .96 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนาและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่าพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน มีคะแนนเฉลี่ย 87.24 (S.D. = 20.01) ความเครียดในการเป็นมารดามีความสัมพันธ์ทางลบกับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.147, p < .05$) ตัวแปรอื่นไม่พบมีความสัมพันธ์ ($p > .05$) ผลการศึกษาชี้ข้อเสนอแนะว่าพยาบาลและผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรจัดกิจกรรมลดความเครียดในการเป็นมารดา เพื่อส่งผลให้เด็กวัยก่อนเรียนมีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารที่เหมาะสม

คำสำคัญ: เด็กวัยก่อนเรียน, พัฒนาการด้านการคิดเชิง

บริหาร, ความเครียดในการเป็นมารดา, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, ในเขตเทศบาล

Abstract

This descriptive correlational research aimed to examine relationships between family factors and executive function development in preschool children. A multi-stage random sampling was used to recruit a sample of 198 mothers of their preschool children receiving services in child care centers in the municipality of Chon Buri province. Data were carried out from January to February 2018. Research instruments included a demographic questionnaire, the Home Observation the Measurement of Environment inventory, the Parenting Stress Index, and the executive function development in preschool children's scale. Their reliability were .70, .95, and .96, respectively. Descriptive statistics and Pearson's correlation coefficients were used to analyze the data.

The results revealed that the mean score of executive function in preschool children was 87.24 (S.D. = 20.01). Parenting stress was negatively correlated to executive function in

¹ นิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการพยาบาลเด็ก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

² รองศาสตราจารย์ และ ³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

* ผู้เขียนหลัก (Corresponding author) e-mail: salmonnurse@hotmail.com

preschool children ($r = -.147, p < .05$), and others were found no significant relationship. These findings suggest that nurses and related personnel should develop activities to decrease parenting stress. Consequently, preschool children would have appropriate executive function.

Key words: Preschool children, executive function development, parenting stress, child care centers, municipality

ความสำคัญของปัญหา

การคิดเชิงบริหาร หรือ Executive functions (EF) คือกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับความคิด ความรู้สึก และการกระทำ เช่น การยับยั้งชั่งใจ การไตร่ตรอง การควบคุมอารมณ์ การยืดหยุ่นทางความคิด การตั้งเป้าหมาย การวางแผน ความมุ่งมั่น การจดจำและเรียกใช้ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดลำดับความสำคัญของเรื่องต่าง ๆ และการทำสิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอนจนบรรลุความสำเร็จ ซึ่งเป็นกระบวนการและทักษะที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตและมีความสำคัญต่อความสำเร็จในด้านการเรียนและการทำงาน รวมทั้งการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบัน (Anderson, 2002) พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารและ พัฒนาการด้านสติปัญญา มีการพัฒนาเป็นอย่างมากในเด็กวัยก่อนเรียน ซึ่งเป็นช่วงวัยหน้าที่ทองของชีวิต เนื่องจากวัยก่อนเรียนเป็นช่วงวัยสำคัญของชีวิตมนุษย์ในการวางรากฐานบุคลิกภาพ ทั้งทักษะด้านการคิด อารมณ์และการตัดสินใจ ที่จะช่วยให้เด็กสามารถกำกับตนเองไปสู่เป้าหมาย ทั้งนี้พบว่าความคิดเชิงบริหารเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จในชีวิตในระยะยาวมากกว่าความฉลาดทางด้านสติปัญญา (Alloway & Alloway, 2010)

จากสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงไป เด็กวัยก่อนเรียนจะได้รับการเลี้ยงดูจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากขึ้น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมของเด็กที่จะก้าวเข้าสู่วัยเรียน เด็กจะมีการเข้าสังคมกับผู้อื่นมากขึ้น มีการเล่นกับเพื่อน การปรับตัวต่าง ๆ มีการอบรมสั่งสอนของครู และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่แตกต่างจากที่บ้าน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงเปรียบเหมือนสิ่งแวดล้อมภายนอกของเด็ก ที่มีส่วนช่วยพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ให้มีพฤติกรรมและการแสดงออกที่

เหมาะสม และอยู่ร่วมกันกับเด็กคนอื่นได้อย่างมีความสุข (Zhang, 2011) เด็กที่มีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารที่ดี จะมีความจำดี มีสมาธิจดจ่อต่องานที่ทำ ไม่รบกวนผู้อื่น รู้จักอดทนรอคอยที่จะกระทำหรือพูดในเวลาที่เหมาะสม รู้จักการแก้ปัญหาด้วยหลากหลายวิธี แก้ปัญหาโดยไม่ใช้กำลัง มีความคิดยืดหยุ่น ไม่ยึดติด สามารถเปลี่ยนความคิดได้เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนไป รู้จักยับยั้งควบคุมตนเองไม่ทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องไม่เหมาะสม รู้จักขอความช่วยเหลือเมื่อจำเป็น มีเป้าหมายที่ชัดเจน สามารถคาดคะเนผลของการกระทำได้ สามารถติดตามประเมินผลและนำจุดบกพร่องมาปรับปรุงงานของตนเองให้ดีขึ้น เข้าใจและเห็นใจผู้อื่น มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับคนรอบข้างและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข Thorell, Lindqvist, Nutley, Bohlin & Klingberg, 2009) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Diamond (2013) ที่พบว่าเด็กที่มีการคิดเชิงบริหารที่ดีกว่าจะมีความพร้อมในการเรียนมากกว่าและมีผลทางการเรียนดีกว่าเมื่อเทียบกับเด็กที่มีการคิดเชิงบริหารด้อยกว่า

สำหรับในเด็กวัยก่อนเรียนพบว่า ปัจจัยด้านครอบครัวมีความสำคัญมากที่สุด เนื่องจากครอบครัวเป็นสถาบันแรกในการสร้างและหล่อหลอมทักษะด้านการคิด ทักษะคิด การแก้ไขปัญหา การปรับตัว และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ประสบการณ์ต่าง ๆ ภายในของครอบครัว เช่น ความรักความเอาใจใส่ การตอบสนองความต้องการทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ และความสัมพันธ์ภายในครอบครัวล้วนเป็นสิ่งที่ส่งผลต่อพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กวัยก่อนเรียนทั้งสิ้น ลักษณะครอบครัวแบบครอบครัวเดี่ยวหรือครอบครัวขยาย มีความแตกต่างที่สำคัญของจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่อยู่ด้วยกัน ซึ่งมีรายงานการวิจัยพบว่า จำนวนสมาชิกในครอบครัวเกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กที่อยู่ในครอบครัว (Issaranurak & Suthisukon, 2007) และเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้สูงมักจะมีความสามารถในการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับคนรอบข้างที่เหมาะสมมากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวมีรายได้ต่ำ (Nanthamongkolchai, Ngaosusit & Munsawaengsub, 2007) นอกจากนี้ สภาพแวดล้อมที่บ้านที่ดีมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิด ทักษะคิด และพฤติกรรมและการแสดงออกของเด็กวัยก่อนเรียน

(Wachs, 1993) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร

โดยทั่วไปแล้ว มารดาคือผู้ที่ดูแลหลักของบุตรที่อยู่ในวัยเด็ก โดยเฉพาะเด็กวัยก่อนเรียน รายงานการศึกษาพบว่า หากมารดาที่มีความเครียดสูง จากบทบาทการเป็นมารดาจะส่งผลทำให้เด็กมีระดับความเครียดที่เพิ่มมากขึ้น และเด็กจะมีพัฒนาการที่ถดถอยไปมากทั้งทางด้านความคิดและพฤติกรรม (Wagner et al., 2016) และเด็กที่มาจากครอบครัวที่มารดาที่มีการศึกษาสูงมีแนวโน้มที่จะมีความรู้ความเข้าใจที่ดี มีสมาธิต่องานที่ทำ และมีความคิดที่ยืดหยุ่นมากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มารดาที่มีการศึกษาน้อยกว่า (Ganzach, 2000)

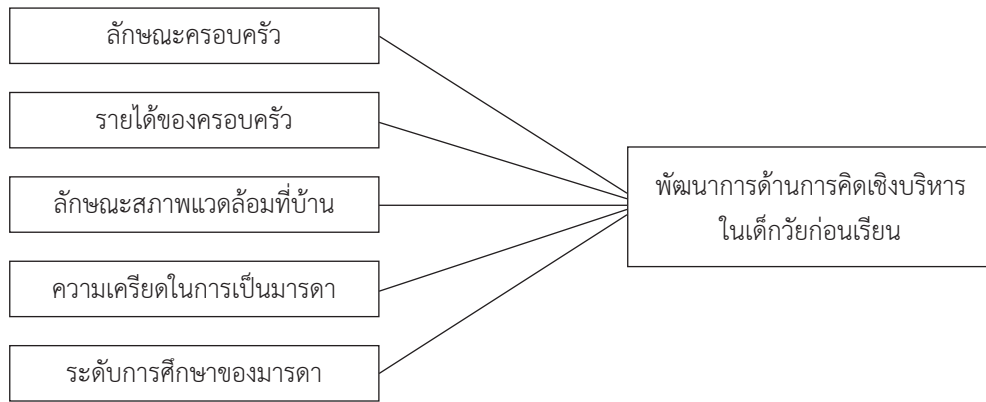
จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารมีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดในเด็กวัยก่อนเรียน และมีปัจจัยหลายประการที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตามปัจจัยที่ผ่านมามากเป็นศึกษาในต่างประเทศ สำหรับประเทศไทยส่วนมากเป็นการศึกษาองค์ประกอบบางประการของพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร เช่น ความจำ การปรับตัวและพัฒนาการด้านอารมณ์ อีกทั้งยังเป็นการศึกษาในเด็กวัยเรียน ซึ่งยังไม่พบการศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร โดยเฉพาะปัจจัยด้านครอบครัว ซึ่งเป็นส่วนสำคัญสำหรับเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูและเติบโตในสิ่งแวดล้อมของครอบครัว การศึกษาในครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครอบครัวกับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน ซึ่งได้แก่ ลักษณะครอบครัว รายได้ของครอบครัว ลักษณะสภาพแวดล้อมที่บ้าน ความเครียดในการเป็นมารดา และระดับการศึกษาของมารดา โดยคาดหวังว่าผลของการศึกษาในครั้งนี้จะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการจัดกิจกรรมหรือโปรแกรม เพื่อพัฒนาและส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ลักษณะครอบครัว รายได้ของครอบครัว ลักษณะสภาพแวดล้อมที่บ้าน ความเครียดในการเป็นมารดา และระดับการศึกษาของมารดา กับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Piaget (1969) เป็นกรอบแนวคิด ซึ่งพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารเป็นส่วนหนึ่งของพัฒนาการทางสติปัญญา Piaget ได้อธิบายว่า เด็กวัยก่อนเรียนจะมีพัฒนาการอยู่ในขั้นของการคิดก่อนปฏิบัติการ (Preoperational stage) เด็กวัยนี้มีพัฒนาการทางความคิดเพิ่มขึ้น เริ่มมีความคิดเกี่ยวกับการกระทำของตนเองและผู้อื่น เด็กรู้จักใช้คำพูดเพื่อแสดงความคิดเห็นออกมา มีการใช้เหตุผลมากขึ้น และพร้อมที่จะทำตามเหตุผลนั้น แต่ยังไม่สามารถคิดแบบนามธรรมได้ พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารเกิดจากเด็กเรียนรู้จากสิ่งรอบตัวและพัฒนาความคิดเป็นลำดับขั้น ทำให้เกิดความสามารถในการคิด การตัดสินใจ การแก้ปัญหา และพัฒนาสู่การปรับตัวของบุคคลเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์หรือปัญหาต่าง ๆ มีความสามารถในการควบคุมกำกับกระบวนการทางปัญญาและความคิดของตนเองให้ตระหนักรู้และใช้ยุทธวิธีต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาจนสำเร็จ ซึ่งเป็นการทำหน้าที่ของสมองระดับสูงที่ช่วยในการควบคุมอารมณ์ ความคิด และการกระทำจนเกิดพฤติกรรมที่มุ่งสู่เป้าหมาย (Diamond, 2013) เด็กเรียนรู้จากสิ่งรอบตัวและพัฒนาความคิดเป็นลำดับขั้น ทำให้เกิดความสามารถในการคิด การตัดสินใจ การแก้ปัญหา และพัฒนาสู่การปรับตัวของบุคคลเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์หรือปัญหาต่าง ๆ มีความสามารถในการควบคุมกำกับกระบวนการทางปัญญาและความคิดของตนเองให้ตระหนักรู้และใช้ยุทธวิธีต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาจนสำเร็จ ซึ่งเป็นการทำหน้าที่ของสมองระดับสูงที่ช่วยในการควบคุมอารมณ์ ความคิด และการกระทำจนเกิดพฤติกรรมที่มุ่งสู่เป้าหมาย (Wadsworth, 1996) ซึ่งมีปัจจัยหลักที่เกี่ยวข้องคือพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้สิ่งแวดล้อม หมายถึง ปัจจัยต่าง ๆ ที่อยู่ล้อมรอบตัวเด็ก ไม่ว่าจะเป็นภายในครอบครัวเด็กเอง หรือสิ่งอื่น ๆ ภายนอกครอบครัว ในกรณีเด็กวัยก่อนเรียนซึ่งเป็นวัยที่ยังต้องพึ่งพาการดูแลจากครอบครัว และมารดาเป็นส่วนใหญ่ สามารถเขียนเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

แบบบรรยายและหาความสัมพันธ์

ประชากร มารดาของเด็กวัยก่อนเรียนที่เข้ารับบริการ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตเทศบาลชลบุรี และครูประจำชั้นที่ได้รับมอบหมายให้ประจำชั้นของเด็กวัยก่อนเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คัดเลือกโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอนจากประชากรที่อยู่ในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี และนำบุตรมารับบริการที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกคือ เป็นมารดาอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป เป็นผู้เลี้ยงดูเด็กเป็นหลัก อาศัยอยู่บ้านเดียวกันกับเด็ก สามารถอ่าน เขียน และสื่อสารภาษาไทยได้ และเด็กวัยก่อนเรียนมีสุขภาพทั่วไปเป็นปกติ สำหรับครูประจำชั้น เป็นครูที่ได้รับมอบหมายให้ประจำชั้นของเด็กวัยก่อนเรียนของกลุ่มตัวอย่าง ไม่น้อยกว่า 3 เดือน และเก็บข้อมูลในช่วงภาคการศึกษาที่ 2 เนื่องจากครูประจำชั้นได้รู้จักและคุ้นเคยกับพฤติกรรมของเด็กมาแล้วอย่างน้อย 1 ภาคการศึกษา

ขนาดกลุ่มตัวอย่าง เปิดตารางใช้การวิเคราะห์อำนาจการทดสอบ กำหนดเท่ากับ .80 กำหนดค่าความเชื่อมั่น (α) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 และความสัมพันธ์ของตัวแปรขนาดปานกลาง เท่ากับ .20 ซึ่งได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง อย่างน้อยเท่ากับ 198 ราย (Polit & Beck, 2008)

ขั้นตอนการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง เริ่มโดยการจับสลากรายชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 3 ชื่อ จากทั้งหมด 9 ชื่อ ต่อจากนั้นจับสลากรายชื่อเด็กที่มีอายุระหว่าง 3 - 6 ปี และมีสุขภาพทั่วไปเป็นปกติ ในแต่ละศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้ง 3 แห่ง ได้กลุ่มตัวอย่างจากศูนย์พัฒนา

เด็กเล็กเทศบาลห้วยกะปิ จำนวน 57 ราย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองบ้านสวน จำนวน 51 ราย และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองแสนสุข จำนวน 90 ราย รวมทั้งหมด 198 ราย และครูประจำชั้น จำนวน 16 คน ที่ได้รับมอบหมายให้ประจำชั้นของเด็กวัยก่อนเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประกอบด้วยแบบสอบถามจำนวน 4 ชุด ดังนี้ ชุดที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคลของมารดาและครอบครัว ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส ลักษณะครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของครอบครัว ข้อมูลส่วนบุคคลของเด็ก ได้แก่ เพศ อายุ ลำดับที่เกิด จำนวนเด็กที่อยู่ในบ้านเดียวกัน และระยะเวลาที่อยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และข้อมูลส่วนบุคคลของครูประจำชั้น ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสภาพแวดล้อมที่บ้านของเด็กวัยก่อนเรียน นำมาจากแบบสอบถามของ Sangsai, Chaimongkol and Phaktoop (2011) ประกอบด้วย ข้อคำถามทั้งหมด 36 ข้อ แบ่งออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการสื่อสารและการตอบสนองทางภาษา (6 ข้อ) ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ (7 ข้อ) ด้านการตอบสนองของมารดา (5 ข้อ) ด้านการกระตุ้นการเรียนรู้ (5 ข้อ) ด้านการเป็นตัวแบบ (4 ข้อ) ด้านการทำกิจกรรมต่าง ๆ (6 ข้อ) และด้านการทำโทษ (3 ข้อ) โดยผู้วิจัยสอบถามมารดาในแต่ละข้อความแล้วทำเครื่องหมายลงในช่อง “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” ในตอนท้ายแต่ละข้อ โดยการให้คะแนน 1

สำหรับข้อที่ตอบว่าใช่ และคะแนน 0 สำหรับข้อที่ตอบว่าไม่ใช่ คะแนนที่เป็นไปได้อยู่ระหว่าง 0 - 36 ความหมายของคะแนน ถ้าคะแนนยิ่งสูงหมายถึง สภาพแวดล้อมที่บ้านมีความเหมาะสม คะแนนยิ่งต่ำหมายถึง มีสภาพแวดล้อมที่บ้านไม่มีความเหมาะสม แบบสอบถามนี้มีค่าความเชื่อมั่นของคุณเดอริชาร์ดสัน-20 (KR - 20) เท่ากับ .70

ชุดที่ 3 แบบสอบถามความเครียดของมารดาในการเลี้ยงดูบุตร นำมาจากแบบสอบถามของ Charoensatsiri, Chaimongkol and Pongjaturawit (2014) ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 36 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ความไม่สบายใจของมารดา (12 ข้อ) ปฏิสัมพันธ์ที่บั่นทอนสัมพันธภาพ (12 ข้อ) และลักษณะเด็กเลี้ยงยาก (12 ข้อ) มารดาเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม โดยให้คะแนนตามความรู้สึกของมารดาที่เป็นจริงหรือสอดคล้องกับข้อความในแบบสอบถาม แบบมาตรประมาณค่าตั้งแต่ 1 - 5 คะแนน คะแนนที่เป็นไปได้อยู่ระหว่าง 36 - 180 ความหมายของคะแนน ถ้าคะแนนยิ่งสูงหมายถึง มารดาที่มีความเครียดมาก ถ้าคะแนนยิ่งต่ำหมายถึง มารดาที่มีความเครียดน้อย แบบสอบถามนี้มีค่าความเชื่อมั่นของ Cronbach's alpha เท่ากับ .95

ชุดที่ 4 แบบประเมินพัฒนาการด้านความคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน นำมาจากแบบสอบถามของ Juthaphakdeekul, Thanasetkorn and Lertwasdatrakul (2017) ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 32 ข้อ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการหยุด/การยับยั้งพฤติกรรม (10 ข้อ) ด้านการเปลี่ยน/ความยืดหยุ่นในความคิด (5 ข้อ) ด้านการควบคุมอารมณ์ (5 ข้อ) ด้านความจำขณะทำงาน (6 ข้อ) และด้านการวางแผนจัดการ (6 ข้อ) ครูประจำชั้นเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม โดยให้คะแนนตามความบ่อยของพฤติกรรมเด็ก เป็นแบบมาตรประมาณค่าตั้งแต่ 0 - 4 คะแนน คะแนนที่เป็นไปได้อยู่ระหว่าง 0 - 128 ความหมายของคะแนน ถ้าคะแนนยิ่งสูง หมายถึง เด็กมีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารเหมาะสมมาก ถ้าคะแนนยิ่งต่ำ หมายถึง เด็กมีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารเหมาะสมน้อย แบบสอบถามนี้มีค่าความเชื่อมั่นของ Cronbach's alpha เท่ากับ .96

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างโดยเสนอ

เค้าโครงร่างวิทยานิพนธ์และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยต่อคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เมื่อได้รับการอนุมัติแล้ว ผู้วิจัยแนะนำตัวกับกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลและประโยชน์ของการวิจัย ข้อมูลที่ได้จะถูกเก็บเป็นความลับโดยไม่เปิดเผยชื่อ หรือที่อยู่ของกลุ่มตัวอย่าง ใช้รหัสตัวเลขแทน ข้อมูลจะทำลายทิ้งภายหลังจากเผยแพร่ผลการวิจัยเรียบร้อยแล้ว ให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตัดสินใจในการยินยอมเข้าร่วมการวิจัย และลงนามในใบยินยอมการเข้าร่วมการวิจัย กลุ่มตัวอย่างสามารถยุติการเข้าร่วมวิจัยช่วงใดก็ได้โดยไม่เกิดผลเสียแต่อย่างใด และจะไม่มีผลกระทบใด ๆ การรายงานผลการวิจัยเป็นภาพรวมเพื่อใช้ประโยชน์ทางการวิจัยเท่านั้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน มกราคม ถึงเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561 มีขั้นตอนตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ภายหลังจากเค้าโครงวิทยานิพนธ์ได้รับการรับรองจริยธรรม จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงนายกเทศมนตรีของเทศบาลทั้ง 3 แห่งในเขตอำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

2. เข้าพบผู้อำนวยการกองการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาล ทั้ง 3 แห่ง และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ผู้วิจัยเข้าพบกลุ่มตัวอย่าง อธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล ชี้แจงการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างให้ทราบก่อนการทำวิจัย และลงนามในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

4. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยเข้าพบกลุ่มตัวอย่างในช่วงที่มารับบุตรตอนเย็นหลังเลิกเรียนหรือตามเวลาที่สะดวกให้เข้าพบ และอธิบายวิธีการรวบรวมข้อมูล ให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจ ก่อนทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้เวลาประมาณ 15 - 30 นาที ส่วนข้อมูลพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียนนั้น ให้ครูประจำชั้นเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

5. ตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของข้อมูล และนำไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป กำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล ใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัย
2. คะแนนสภาพแวดล้อมที่บ้าน ความเครียด ในการเป็นมารดา และพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร ในเด็กวัยก่อนเรียน วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และพิสัย
3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ วิเคราะห์ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นมารดามีอายุเฉลี่ย 31.83 ปี (S.D. = 6.94, range = 20-52) ส่วนมากมีสถานภาพสมรส คู่และอยู่ด้วยกัน (ร้อยละ 75.8) จบการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุด (ร้อยละ 31.8) รองลงมาคือ มัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช. (ร้อยละ 27.3) มีอาชีพ เป็นพนักงานบริษัท (ร้อยละ 31.3) รองลงมาคือทำธุรกิจ

ส่วนตัว (ร้อยละ 27.8) รายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน เท่ากับ 23,360.10 บาท (S.D. = 11,733.52, range = 6,000-68,000) และมีลักษณะครอบครัวขยาย (ร้อยละ 55.1)

เด็กวัยก่อนเรียนมีอายุเฉลี่ย 51.36 เดือน (S.D. = 8.71, range = 36-72) โดยส่วนใหญ่ เป็นเด็กผู้หญิง (ร้อยละ 54) เป็นบุตรคนแรก (ร้อยละ 54) และรองลงมา เป็นบุตรลำดับที่สอง (ร้อยละ 33.3) ไม่มีเด็กคนอื่นอยู่ใน บ้านเดียวกัน (ร้อยละ 43.4) และรองลงมาอีกคน 1 คน (ร้อยละ 30.3) ระยะเวลาที่อยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเฉลี่ย 16.16 เดือน (S.D. = 8.59, range = 6-48)

ครูประจำชั้น อายุเฉลี่ย 41.50 ปี (S.D. = 6.96, range = 30-55) ทั้งหมดเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 100) จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด (ร้อยละ 87.5) ระยะเวลาปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเฉลี่ย 8.63 ปี (S.D. = 4.84, range = 1-16)

พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน โดยรวมมีค่าเฉลี่ย 87.24 (S.D. = 20.01) ลักษณะสภาพแวดล้อมที่บ้านมีค่าเฉลี่ย 31.76 (S.D. = 3.00) และความเครียดในการเป็นมารดามีค่าเฉลี่ย 76.48 (S.D. = 22.88) รายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัยของคะแนนพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร ลักษณะสภาพแวดล้อมที่บ้าน และความเครียดในการเป็นมารดาโดยรวมและแยกรายด้าน (n = 198)

ตัวแปร	M	S.D.	Range
พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร	87.24	20.01	20-128
รายด้าน			
1. การหยุดและการยับยั้งพฤติกรรม	27.59	7.71	4-40
2. การเปลี่ยนและความยืดหยุ่นในการคิด	13.56	3.84	0-20
3. การควบคุมอารมณ์	12.49	3.97	0-20
4. ความจำขณะทำงาน	16.67	4.09	5-24
5. การวางแผนจัดการ	16.92	3.95	4-24
ลักษณะสภาพแวดล้อมที่บ้าน	31.76	3.00	23-36
รายด้าน			
1. การสื่อสารและการตอบสนองทางภาษา	5.75	0.51	4-6
2. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ	6.05	1.22	1-7

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวแปร	M	S.D.	Range
3. การตอบสนองของมารดา	4.88	0.48	1-5
4. การกระตุ้นการเรียนรู้	4.89	0.32	3-5
5. การเป็นตัวแบบ	3.57	0.72	1-4
6. การทำกิจกรรมต่าง ๆ	4.60	1.09	2-6
7. การทำโทษ	2.00	0.88	0-3
ความเครียดในการเป็นมารดา	76.48	22.88	38-150
รายด้าน			
1. ความไม่สบายใจของมารดา	26.61	8.89	12-50
2. ปฏิสัมพันธ์ที่บั่นทอนสัมพันธภาพ	24.24	8.65	12-54
3. ลักษณะเด็กเลี้ยงยาก	25.62	7.85	12-48

ความเครียดในการเป็นมารดา มีความสัมพันธ์ทางลบกับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.147, p < .05$) ตัวแปรอื่น ได้แก่ ลักษณะครอบครัว รายได้ของครอบครัว ลักษณะสภาพแวดล้อมที่บ้าน และระดับการศึกษาของมารดา พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์ ($p > .05$) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษากับ พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน ($n = 198$)

ตัวแปร	r
1. ลักษณะครอบครัว	-.085
2. รายได้ของครอบครัว	-.037
3. ลักษณะสภาพแวดล้อมที่บ้าน	.029
4. ความเครียดในการเป็นมารดา	-.147*
5. ระดับการศึกษาของมารดา	-.023

*($p < .05$)

อภิปรายผล

พัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียนของกลุ่มตัวอย่างโดยภาพรวม มีคะแนนเฉลี่ยค่อนข้างสูงของคะแนนที่เป็นไปได้แสดงว่า เด็กวัยก่อนเรียนที่เข้ารับบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารค่อนข้างสูง หรือมีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารค่อนข้างเหมาะสม ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีของ Piaget (1969) ที่อธิบายว่า เด็กวัยก่อนเรียนมีการพัฒนาสติปัญญาอยู่ในขั้นระยะการคิดก่อนปฏิบัติการ ซึ่งจะมีการเรียนรู้จากสิ่ง

ต่าง ๆ รอบตัว การมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม จนเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาความคิดเป็นลำดับขั้น ทำให้เกิดความสามารถในการคิด การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การปรับตัว และการกระทำที่มีจุดมุ่งหมาย แม้ว่าเด็กจะแสดงออกถึงพฤติกรรมก่อนการเรียนรู้จากพื้นฐานในตัวเอง แต่การเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัว จะเป็นตัวหล่อหลอม และกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาทางสติปัญญา (Wadsworth, 1996) ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า เด็กวัยก่อนเรียนที่เข้ารับบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยทั่วไป

มีภาวะสุขภาพและพัฒนาการเป็นปกติ ระยะเวลาเฉลี่ยที่
อยู่ในศูนย์ฯ 16.2 เดือน หรือประมาณ 1 ปี 4 เดือน ซึ่งเป็น
ระยะเวลาที่นานพอที่เด็กจะได้ประสบการณ์ และเรียนรู้
ทักษะต่าง ๆ จากครูประจำชั้น และการอยู่ร่วมกับเพื่อน ๆ
อีกทั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ภายใต้การดูแลของเทศบาล มี
การจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ และได้มาตรฐาน
รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริม
พัฒนาการด้านต่าง ๆ รวมทั้งการปรับตัว นอกจากนี้เด็กวัย
ก่อนเรียนทั้งหมด มีมารดาเป็นผู้เลี้ยงดูหลักและส่วนมาก
บิดามารดาอยู่ด้วยกัน (ร้อยละ 75.8) จึงเป็นไปได้ว่า เด็ก
จะมีโอกาสที่ได้รับการอบรมสั่งสอน และการเลี้ยงดูที่
ส่งเสริมพัฒนาการตามวัย อีกทั้งยังพบว่า เด็กวัยก่อนเรียน
เป็นลูกคนโต (ร้อยละ 54) และคนเดียว (ร้อยละ 43.4)
ของครอบครัวเป็นส่วนมาก จึงเป็นไปได้ว่า เด็กจะได้รับ
การคาดหวังจากมารดาค่อนข้างสูง จึงทำให้มารดามีการ
เตรียมความพร้อมสำหรับเด็กก่อนเริ่มก้าวออกจากครอบครัว
สู่สังคมภายนอก (Phuphaibul, Udomtassanee, &
Tachudhong, 2007)

ความเครียดในการเป็นมารดาที่มีความสัมพันธ์
ทางลบในระดับต่ำกับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารใน
เด็กวัยก่อนเรียน หมายความว่า มารดาที่มีความเครียด
ยิ่งมากเด็กวัยก่อนเรียนจะมีพัฒนาการด้านการคิดเชิง
บริหารเหมาะสมน้อยลง จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า มารดา
ส่วนใหญ่เป็นผู้เลี้ยงดูเด็กวัยก่อนเรียนด้วยตนเอง เมื่อ
มารดาเกิดความเครียดจากภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบที่
มีความซับซ้อนมาก และการตอบสนองความต้องการของ
เด็ก ถ้าหากมารดาไม่สามารถจัดการกับความเครียดได้ จะ
ส่งผลต่อการพัฒนาการด้านอารมณ์ และพฤติกรรมของเด็ก
วัยก่อนเรียน (Abidin, 1990) ความเครียดของมารดา
สามารถถ่ายทอดไปยังเด็กวัยก่อนเรียน และเมื่อเด็กต้องอยู่
ในสิ่งแวดล้อมที่มีแต่ความเครียด สมองของเด็กวัยก่อน
เรียนจะหลังฮอร์โมนคอร์ติซอลที่ไปยับยั้งการทำงานของ
สมองส่วนหน้า และสมองส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ และ
ความจำ (Vithuteerasan, 2016) สอดคล้องกับการศึกษา
ของ Blair, Granger and Peter (2005) ที่พบว่าระดับ
ฮอร์โมนคอร์ติซอลมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการด้าน
การคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน และสอดคล้องกับ
การศึกษาของ Wagner et al. (2016) ที่พบว่าหากมารดา

มีความเครียดสูงจากบทบาทการเป็นมารดาจะส่งผลทำให้
เด็กมีระดับความเครียดที่เพิ่มมากขึ้น และเด็กจะมี
พัฒนาการที่ถดถอยทั้งทางด้านความคิดและพฤติกรรม

สำหรับปัจจัยด้านอื่น ๆ ได้แก่ ลักษณะครอบครัว
รายได้ของครอบครัว ลักษณะสภาพแวดล้อมที่บ้าน และ
ระดับการศึกษาของมารดา ไม่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการ
ด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน ($p > .05$) ซึ่ง
ลักษณะครอบครัวเดี่ยว ที่มีเฉพาะบิดา มารดา และบุตร
หรือครอบครัวขยายที่มีญาติคนอื่น ๆ อยู่รวมกันนั้นน่าจะ
ไม่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็ก
วัยก่อนเรียน ถึงแม้ว่าจะมีบุคคลอื่นมาอยู่ในครอบครัวด้วย
แต่บุคคลเหล่านั้นก็ต้องออกไปทำงานนอกบ้านและ
มีการอยู่ร่วมกันแบบเป็นสัดส่วน ส่วนครอบครัวที่แยกออก
มาอยู่เฉพาะ บิดา มารดา และบุตร ก็ยังมีการติดต่อไปมา
หาสุกับญาติผู้ใหญ่เป็นประจำ อีกทั้งยังมีลักษณะการ
เอื้อเฟื้อเกื้อกูล คอยดูแลซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นลักษณะเด่น
ของครอบครัวไทย และกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีมารดาเป็น
ผู้เลี้ยงดูหลัก เด็กจึงมีโอกาสที่จะได้รับการเลี้ยงดูที่ส่งเสริม
พัฒนาการตามวัย (Nanthamongkolchai et al., 2007)

รายได้ของสมาชิกในครอบครัวทุกคนรวมกันไม่พบ
มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็ก
วัยก่อนเรียน อภิปรายได้ว่าจากสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปใน
ปัจจุบัน เด็กวัยก่อนเรียนได้รับการดูแลจากภาครัฐบาลและ
องค์กรส่วนท้องถิ่นมากขึ้น จากนโยบายการส่งเสริมให้ส่วน
ท้องถิ่นและภาคชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในบทบาทการดูแล
เด็กวัยก่อนเรียนมากขึ้น ทำให้เด็กได้รับการดูแลพัฒนาการ
ด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดี อีกทั้งรัฐบาลยังมีการจัดตั้งศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กให้กับท้องถิ่น เพื่อรับเด็กเข้าดูแลเมื่อบิดา
มารดาต้องออกไปทำงานนอกบ้าน สอดคล้องกับการศึกษา
ของ Saenglah, Chaimongkol and Pongjaturawit
(2013) ที่พบว่าปัจจัยด้านรายได้ของครอบครัวไม่มีความ
สัมพันธ์พฤติกรรมทางสังคม ซึ่งพฤติกรรมทางสังคม
เป็นการแสดงออกของเป้าหมายจากกระบวนการคิด
การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา และการควบคุมอารมณ์ ซึ่ง
เป็นผลจากพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กวัย
ก่อนเรียนด้วย

ลักษณะสภาพแวดล้อมที่บ้านพบว่าไม่มีความ
สัมพันธ์กับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัย

ก่อนเรียน อภิปรายได้ว่า มารดามีหน้าที่ในการจัดหา สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการในการเรียนรู้ ด้านต่าง ๆ รวมถึงดูแลความปลอดภัยของเด็กวัยก่อนเรียน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานที่สามารถพบได้ในทุกครอบครัวที่มีเด็กวัยก่อนเรียน นอกจากนี้สิ่งแวดล้อมที่บ้านแล้ว เด็กจะเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีคุณครูเป็นผู้สอนให้เด็กทำสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง และเด็กวัยก่อนเรียนจะได้เผชิญกับสถานการณ์ใหม่ สิ่งแวดล้อมใหม่ และเพื่อนใหม่ เพราะสิ่งแวดล้อมที่ต่างไปจากเดิมจะกระตุ้นให้เด็กต้องคิดด้วยสมองส่วนหน้ามากขึ้นและใช้ทักษะ EF มากขึ้น (Juthaphakdeekul et al., 2017) จากสาเหตุเหล่านี้ จึงทำให้ลักษณะสภาพแวดล้อมที่บ้านของมารดาของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันน้อย ทำให้พบว่าลักษณะสภาพแวดล้อมที่บ้านไม่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน

ระดับการศึกษาของมารดา ไม่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน อภิปรายได้ว่า จากบทบาทการเป็นมารดา มารดาทุกคนย่อมมีความรัก ความผูกพัน ความห่วงใย และความปรารถนาให้บุตรมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา และพัฒนาการที่สมวัย และในสถานการณ์สังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงทางนวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ เข้ามาเพิ่มโอกาสในการแสวงหาความรู้ได้อย่างทัดเทียมกัน และลดการเหลื่อมล้ำในสังคมการศึกษา ทำให้มารดาสามารถแสวงหาความรู้เกี่ยวกับการดูแล การส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กและการตอบสนองของเด็กเป็นอย่างดี สอดคล้องกับการศึกษาของ Sangsai et al. (2011) ที่พบว่าระดับการศึกษาของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปรับตัวของเด็กวัยก่อนเรียนที่เข้ารับบริการในศูนย์เลี้ยงเด็กกลางวัน ซึ่งพฤติกรรมการปรับตัวถือเป็นส่วนหนึ่งของพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. พยาบาลและผู้ดูแลสุขภาพเด็กวัยก่อนเรียน ควรให้ความสำคัญและช่วยลดความเครียดในการเป็นมารดาของเด็กวัยก่อนเรียน เพื่อช่วยให้เด็กวัยก่อนเรียน

ได้รับเลี้ยงดูที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารที่เหมาะสม

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารอื่น ๆ อีก ได้แก่ รูปแบบการเล่น ระยะเวลาที่เด็กและมารดาใช้เวลาร่วมกัน จำนวนชั่วโมงที่เด็กอยู่กับสื่อเทคโนโลยี ที่อาจส่งผลต่อพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารในเด็กวัยก่อนเรียน

3. การวิจัยครั้งต่อไปอาจใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลด้วยการสังเกต เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี และกลุ่มตัวอย่างทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

References

- Abidin R. R. (1990). Introduction to the special issue: The stresses of parenting. *Journal of Clinical Child Psychology, 19*(4), 298-301.
- Alloway, T. P., & Alloway, R. G. (2010). Investigating the predictive roles of working memory and IQ in academic attainment. *Journal of Experimental Child Psychology, 106*(1), 20-29.
- Anderson, P. (2002). Assessment and development of executive function (EF) during childhood. *Child Neuropsychology, 8*(2), 71-82.
- Blair, C., Granger, D., & Peters Razza, R. (2005). Cortisol reactivity is positively related to executive function in preschool children attending Head Start. *Child development, 76*(3), 554-567.
- Charoensatsiri, R., Chaimongkol, N., & Pongjaturawit, Y. (2014). Factors predicting parenting stress in adolescent mothers of first-born infants. *The Journal of Prapokklao Hospital Clinical Medical Education. 31*(2), 105-113. [In Thai]

- Diamond, A. (2013). Executive functions. *Annual Review of Psychology, 64*(1), 135-168.
- Ganzach, Y. (2000). Parents' education, cognitive ability, educational expectations and educational attainment: Interactive effects. *British Journal of Educational Psychology, 70*(3), 419-441.
- Issaranurak, S., & Suthisukon, P. (2007). Disciplining your child. *Journal of health and development, 5*(1), 105-118. [In Thai]
- Juthaphakdeekul, N., Thanasetkorn, P., & Lertawasdatrakul, O. (2017). Tool Development and Evaluation Criteria for Assessment of Executive Function in Early Childhood. Nakhon Pathom: Institute of Molecular Bioscience, Research Center for Neuroscience, Mahidol University. [In Thai]
- Nanthamongkolchai, S., Ngaosusit, C., & Munsawaengsub, C. (2007). Influence of parenting styles on development of children aged three to six years old. *Journal of the Medical Association of Thailand, 90*(5), 971-976. [In Thai]
- Phuphaibul, R., Udomtassanee, S., & Tachudhong, A. (2007). Child desirable characteristics and parents' developmental expectation for young children. *The Journal of Faculty of Nursing, Burapha University, 15*(1), 13-21. [In Thai]
- Piaget, J. (1969). *The Mechanisms of perception*. London: Retledge & Kegan Paul.
- Polit, D. F., & Beck, C. T. (2008). *Nursing Research: Generating and Assessing Evidence for Nursing Practice* (8th ed.). Philadelphia: Wolters kluwer health/Lippincott Williams & wilkins.
- Saenglah, S., Chaimongkol, N., Pongjaturawit, Y. (2013). Predictors of social behaviors in preschoolers receiving service in Child Care Centers in the municipality, Chon Buri province. *Journal of faculty of Nursing, Burapha University, 22*(2), 65-76. [In Thai]
- Sangsai, N., Chaimongkol, N., & Phaktoop, M. (2011). Predictors of adaptive behavior of preschoolers receiving service in child daycare center. *The Journal of Faculty of Nursing, Burapha University, 19*(2), 97-109. [In Thai]
- Thorell, L. B., Lindqvist, S., Nutley, B. S., Bohlin, G., & Klingberg, T. (2009). Training and transfer effects of executive functions in preschool children. *Developmental Science, 12*(1), 106-113.
- Vithuteerasan, V. (2016). *Human Anatomy and Physiology*. Loei province. Faculty of science and technology Loei Rajabhat University. [In Thai]
- Wadsworth, B. J. (1996). *Piaget's theory of cognitive and affective development*. New York: Longman.
- Wagner, S. L., Cepeda, I., Krieger, D., Maggi, S., D'Angiulli, A., Weinberg, J., & Grunau, E. (2016). Higher cortisol is associated with poorer executive functioning in preschool children. *Child Neuropsychology, 22*(7), 853-869.
- Wachs, T. D. (1993). Nature of relation between the physical and social microenvironment The 2- year-old Child Early. *Development and Parenting, 2*(2), 81-87.
- Zhang, X. (2011). Parent-child and teacher-child relationship in Chinese preschoolers: The moderating role preschool experiences and the mediating role of social competence. *Early Childhood Research Quarterly, 26*, 192-204.